

www.SundriUttam.com

Email: chand@eim.ae

فيلو پکي

باب پهريون - په شاهزاديون .

کښه ملک په هکړو وډو بادشاهه رهندو هو .
انهي وټ سون ۴ رڼي ۴ جواهرات جو وډو خزانو
هوندو هو ۴ ملک به ججهو هوندو هو س . سندس
محلات سان لږک هکړو وډو باغ هوندو هو ،
جنههه عجيب غريب ميون ۴ گلن جا وټ هوندا
هئا . شهر کي ويجهو وري هکړو وډو پيلو هو ،
جنههه هرط ۴ قارها ۴ پيا جانور هوندا هئا ، جندجو هو
شکار کدو هو .

کهطن ورهين جي راچ کان هو ، هن بادشاهه
تي هکړو وډو که نازل ٿيو . سندس راڻي ،
جنهههسان ههجي حد کان وټيک محبت هئي ۴

جنهن سان هيترا ورهيه ڏاڍي خوشيءَ ۽ آرام ۾ پئي گذاريا ٿين، سا بيمار ٿي پئي. هٿيار هٿيار طبيب گهرايا ويا ۽ انهن علاج ڪيا، پر فائدو ڪونه رسيو. روز بروز وڻي بتر ٿيندي. نيت هو ۽ مري وئي. اهڙيءَ محبت راڻيءَ جي ڪري بادشاهه نهايت گهڻو غمگين ٿيو.

انهي غم ۾ هو ان ڏينهن ته هڪڙي ڪوٺيءَ ۾ پوريو پيو هو ۽ پئي رٿائين. ڪنهن سان به ڪين ٿي ڳالهائين. رڳو هڪڙو ڏوڪر سو ماني اچي ڏئي ويندو هو، سا به ڪاڏي نه ڪاڏي جهڙي. اٺن ڏينهن جي ماتي کان پوءِ هو ڏکيو سهي ۽ ڪچهري ۾ ايندو هو، ليڪن هميشه غمگين رهندو هو ۽ شڪار يا ڪنهن ٻئي تماشي کي ويجهو نه ويندو هو. رعيت اهڙي هر دلچسپ بادشاهه کي جهڙي غمگينيءَ جي حالت ۾ ڏسي ڏاڍو ارمان ڪندي هئي. اهڙو ڇپ هون ته شايد هو به بيمار ٿي مري نه وڃي.

کي ماڻهو هنکي وڃي هل وٺڻ لائيندو
 ڳالهائون ٻڌائيندا هئا، کي فوٽي راڻي جي
 تعريف ڪندا هئا، کي ڊڄڻ لاسا ڏيندا هئا يا
 چرچا مسخريون ڪندا هئا، پر بادشاهه اصل ڪين
 ڪلندو هو ۽ نه خوش ٿيڻ لاءِ ايندو هو. وزير
 امير ملڪن جون خبرون ڏيندا هئا ۽ گهڻائي
 مسئلا پيش ڪندا هئا ته منهنجي تي ويچار
 ڪري ۽ اها غم جي ڳالهه وسري وڃي، پر انهن
 مان به ڪو فائدو ڪونه ٿيو.

آخر هڪڙي ڏينهن هڪڙي ڌاري زال
 ڪاري پوشاڪ ۾ اُتي آئي. منهنجي به ڪارو
 برقعو پيو هو س. پئي سڌ ڪا ڀرڻ لائين ۽ ڏٺائين،
 پر ڪچيائين هڪڙو اکر به ڪين ٿي. بادشاهه
 هنکي ڏسي عجب ۾ پئجي ويو. کيس اڳي
 ڪهڙو ڏک هو، پر هنجو ڏک پنهنجي کان زياده ٿي
 ڏٺائين. بادشاهه حال احوال پڇيس. چيائين
 ته ”سائين، آءٌ ٻين وانگي اوهانجي غم گهٽائڻ
 لاءِ نه آئي آهيان، پر غم وڌائڻ لاءِ آئي آهيان.“

اهڙي ڏيک ۽ خوبصورت راڻي ۽ لاءِ چيٽرو وڌيڪ
آفسوس اوھين ڪريو اوڻرو چڱو آھي .

” منھنجو مڙس مري ويو آھي . اُهو ڏاڍو
چڱو ماڻھو هوندو هو . انھي سان منھنجي
ڏاڍي محبت هوندي هئي ۽ منھجي ۾ مونس
محبت گھڻي هوندي هئي . هو مري ويو آھي ،
تنھنڪان پوءِ آءٌ ٻه رات ڏينھن انھي ڏک ۽ ماتم ۾
آهيان . خوشي ۽ کان وڌيڪ انھي ڏک مان مون کي
لذت پئي اچي .“ اها ڳالھ ٻه ٻئي ڪيائين ۽ زار زار
ٻه ٻئي رڌائين . منھنجو حال ڏسي بادشاهه کي ڏاڍو
ڏک ٿيو . پنھنجو ڏک ٿي و سري ويس . انھي
طرح هن پنھنجي مڙس جي تعريف بادشاهه سان
پئي ڪئي ۽ بادشاهه پنھنجي زال جي تعريف هن
سان پئي ڪئي ۽ ٻنھي گڏجي ڏک ۽ ارمان
پئي ڪيو .

انھن ڳالھين ڪندي اوچتو زال پنھنجو
برقعو ڪيڙائي وڌو ۽ اڪيون اُگھيائين ، جنھن کي
بادشاهه جي نظر منھجي منھن تي پئي . جيئو ٿيڪ

هو تمام جوان به نه هئي، ته به نهايت حسين هئي.
هندجا کلا بهي گل ۽ ڪاريون اڪيون ۽ سفيد پيشاني
۽ جاڙا پرون ٿسي بادشاهه حيران ٿي ويو. پيو
ماڻھو جي ڪاري ويس ۾ هو پاڻ زياده خوبصورت
ٿي لڳي. بادشاهه کي هندجي لاءِ اڳي کان به زياده
ذڪر ٿيل لڳو.

ڪيترائي ڏينهن بادشاهه ۽ انهي زال همدرديءَ
۾ پئي ڳالهايو ۽ ذڪر ڪيو. ٿورو ٿورو ٿي بادشاهه
کان پنهنجي راضيءَ جو غم و سرندو ويو ۽ انهي
بابت گهٽ ذڪر ڪرڻ لڳو ۽ انهي زال سان
محبت ٿيل لڳس. پر زال پنهنجي مثل مڙس
جي غم کان اڃا به بس نه پئي ڪئي. اُٺندو و
بادشاهه هنکي دلاسا ۽ دليريون ڏيڻ لڳو ۽ چوڻ
لڳس ته ”ڪيترن هن جي لاءِ ارمان ڪندڙين
جو ٿي پنهنجو سکر ۽ آرام ڦٽائين!“ پر هن بس نه
پئي ڪئي.

نيم بادشاهه هنکي چيو ته مون سان شادي
ڪر، شايد پاڻ کڻي رهي گذريو ته ڪو ساريون ۽

اڳتي لاءِ خوش رهون . اها زال به انهي ۾ راضي
ٿي . اصل سندس مطلب ئي اهو هو ته ڪنهن
تجربو ٻڌ سان بادشاهه جي زال ۽ راڻي ٿئي . سگهوئي
زال ماتر جا ڪچهڙا لاهي شاهي پوشاڪ ڇڪي ،
جنهن ۾ هندجو حسن اڳي کان ڏيکيو . ٿاڻي
قام قوم سان شادي ٿي ۽ خلق ٿاڻيون خوشيون
ڪيون ، جو ٿاڻون ته نيٺ سندن بادشاهه وري به
اڳي والسي خوش ۽ خورم گذار طر ٿيڻ لڳو .

انهي بادشاهه کي اڳين زال مان هڪڙي ڌيءُ
هئي ، جا پندرهن ورهين جي هئي . اها تمام
خوبصورت هئي . انهيءَ جو نالو **گلچهر بيگم** هو ۽
حقيقت ڪري هندجي شڪل ڪلاب جي گل
جهڙي هئي . پر هو طبيعت جي ڪري ٿيڪه ۽
پوشاڪ ۽ زيورن کي پسند نه ڪندي هئي . صاف
سڌن رواجي ڪپڙن تي راضي رهندي هئي .
زيورن جي بددراڻ گلن جو هار ڳچي ۾ وجهندي
هئي يا ٻين زيورن جي جاءِ تي ڪم آڻيندي هئي .
بادشاهه جي نئين راڻي کي به پنهنجي اڳئين
مڙس مان هڪڙي ڌيءُ هوندي هئي ، جا هن

شاديء کان پوءِ پاڻوت گهراڻي محلات ۾ رکي.

انهيجو نالو **مڪبو به بانو هو**. پر حقيقت ڪري

اهو نالو ساڻس لاڳو نه ٿي ٿيو، ڇا لاءِ جو هوءِ محبت

رڪل جهڙي نه هئي، بلڪ انهيءَ جي برعڪس هئي.

ڏاڍي شوخ ۽ بد طبيعت ۽ گندبي هئي. اڪثر

اهڙا خراب ۽ بيقياسيءَ جهڙا ڪم ڪندي هئي، جو

ساڻس محبت ڪرڻ جي بد ران پاڻ ماڻهن کي

دل ۾ نفرت پيدا ٿيندي هئي.

هوءِ شڪل جي به چڱي ڪين هئي، نڪا

کيس پنهنجي بت جي صفائي ۽ سٺائيءَ جي ڳڻتي

هوندي هيس. بعضي ته ڏينهن جا ڏينهن ڦٽي ڪانه

ڏيندي هئي. انهي هوندي به هوءِ پنهنجي

ماءُ کي ڏاڍي پياري هوندي هئي. هن جي نظر

۾ **مڪبو به** جهڙي خوبصورت چوڪري هي دنيا ۾

ڪانه هئي. هن جي ساراهه ۾ جهڙو بادشاهه وقت

تهڙو ٻين ماڻهن وٽ ڇانڊي نه هئي، بادشاهه

جي دل تي اهو اثر وجهڻ گهرندي هئي ته هوءِ

گلچهر کان بهتر آهي ۽ زياده محبت ۽ مان جي لائق آهي .

گلچهر جي ٻه محبوبه سان نه ٻولندي هئي . هنداجي طبيعت اصل هڪهئي جي برعڪس هئي . اهو ته ڏهن ئي ڪو نه گذرندو هو ، پنهنجي راضي يا سندن ڏي هٿ سان ڪا ٿيڻي يا حرڪت يا تڪرار نه ڪندي هئي . پر گلچهر ڏاڍي سمجهه ۽ صبر واري هئي ، سا تڪرار ڌاري ڇڏي ڏيندي هئي ، ۽ جيڪي هو چوند يون يا ڪند يون هيون ، تنهن تي خيال ئي ڪو نه ڏيندي هئي .

باب ٻيو . دلفريب بادشاه جو اچڻ .

هڪڙي ڏينهن بادشاهه راضيءَ کي چيو ته ”هاڻ اسانجون ڌيون گلچهر ۽ محبوبه ۽ ڌيون ٿيون آهن . هڪڙيءَ جي شادي ڪرڻ گهرجي . جيڪڏهن ڪو بادشاهه اسانوت اچي مهمان ٿيو ته انهي سان هڪڙيءَ جي شاديءَ جو بندوبست ڪنداسين .“ راضيءَ چيو ته ”ائين بهتر آهي ۽ پر

پهرين منهنجي ڌيءَ **هڪڙو** به جي شادي ٿيڻ
 ڪهرجي، جو هو **گلچهر** کان وڌيڪ به آهي ۽ زياده
 حسين به آهي. ”بادشاهه چيو ته ”جيڪا تنهنجي مرضي.“
 ٿوري وقت کان پوءِ پاسي واري بادشاهه
دلفريب شاهه جو قاصد آيو، تنهن چيو ته بادشاهه
 اچڻ وارو آهي. اهو بادشاهه مشهور بهادر ۽ خوش
 طبع هو ۽ دولتمند به ٿاڻو هو ۽ هو به چڙهو، تنهن
 ڪري هڪڙي شاديءَ سان شاهي ڪرڻ جو
 هر طرح لائق هو. راڻيءَ انهنجي اچڻ جو
 ٻڌي ڌيءَ جي ڏاج جي تياري ڪئي ۽ درزي
 ۽ سونارا گڏ ڪري پوشاڪون سمائڻ ۽ زيور ٺهراڻي
 لڳي. **گلچهر** جي نالي چيائين ته هن وٽ اڳئي
 گهڻا وڳا ۽ زيور آهن، وڌيڪ ٺهراڻي جو ضرور
 ڪونهي، ۽ شادي به **هڪڙو** به جي ٿيڻي هئي.
 جنهن ڏينهن **دلفريب شاهه** اچڻو هو، تنهن
 ڏينهن راڻيءَ **گلچهر** جي ٻانهين کي پيسا ڏئي
 پنهنجو ڪيو ۽ انهنکي سمجهايائين ته سندس عهدا
 وڳا ۽ زيور اڪائي ڇڏين ته هو به نه ڇڪي ۽ **هڪڙو**

جهڙي چڱي قسطن ۾ نه اچي. **گلچهر** هڪدم
اها ڳالهه سهي ڪئي، جو کيس عهدي ڪپڙا ملي
نه ٿي سگهيا، ۽ نه کيس انهنجو ڪو شوق ٿي هو.
سادن سوڌن ڪپڙن ۾ ويهي هئي ته
دلفريب شاه آيو.

مهمان بادشاهه جي محلات ۾ ٿاڏي مرحبا
ٿي. بادشاهه ۽ راڻي هنڪي گڏيا ۽ **محبوب** به
شاهاڻي پوشاڪ ۾ پئي آئي وئي، پر **گلچهر**
پنهنجي جاءِ جي هڪڙي ڪنڊ ۾ ويهي هئي.
جيتوڻيڪ **محبوب** زيورن سان ٿڌي پئي هئي،
تڏهن به **دلفريب شاه** کي نه پئي وڻي، جو
سندن مهانجا چڱا نه هئا. آخر **دلفريب شاه**
ڳالهين ڪندي ٻي شاهزاديءَ جي به پڇا ڪئي
ته ڇو قسطن ۾ نٿي اچي. پر راڻيءَ ۽ ڏيڻس چيس ته
هنجا ڪپڙا خراب آهن، تنهنڪري ٻاهر نٿي نڪري.
جڏهن بادشاهه جي گهڻي چوڻ تي **گلچهر**
به آئي، تڏهن هن هڪڙي شڪل ٿي بادشاهه **دلفريب**
موهنجي ويو. ادب سان سندن اڳيان آئي

بیشو ۴ چو ط لځس ته ”شاهزادي، تون سادي
پوشاک هر زیورن کان سوا ۴ ټي خوبصورت ټي
لځين.“ **گلچهر** حیا سان جواب ته نو ته ”سائين،
او هين پنهنجي مهر بانۍ ټا کړيو، پر آه سادي
سودي زال آهيان ۴ بادشاهن ځي ته سطر يا ځالهاښ
ځي لائق ناهيان.“ اهڙي جواب کړي پاڼ بادشاه
زياده متش مائل ٿيو.

هي ۴ حال ته سي راځي ۴ کي ټاچي کاوږ آڼي
۴ مهمان بادشاه کي چو ط لځي ته ”سائين، او هين
پلجو ټا. هي ۴ چوکري اځي مغرور ۴ رکي آهي،
ويتر اوهانجي تعريف ټو ط کړي زبانه مغرور
ټيندي ۴ مټو ټري ويندس.“ بادشاه هکدم
سهۍ کيو ته راځي ۴ کي ريس کشيو آهي، ټو هن
ټي ماڼيجي ټي ځي شکايت کړي. الهیکان
پوء **دلفریب شاه محبوب** جو خيال اصل
چټي ټو ۴ اکشر **گلچهر** سان ځالهاښدو هو ۴
انهي ټي محبت ته يکاريندو هو.

نيټ راځي ۴ سندس ټي کي ايترو حسد
ټيو، جو پنهنجي بادشاه وټ سندس ټي **گلچهر**

جي ڪلاڪيانون ۽ هن کي زور ڪري انهي ڳالهه تي بيهار يائون ته جيستائين دلفريب شاه اتي مهمان هجي، تيستائين گلچهر ڪنهن پوانهين محلات ۾ بند رهي، جيئن دلفريب شاه هنکي ڏسي يا هن سان ڳالهائي نه سگهي.

انهيءَ ڏينهن شام ڌاري جيئن گلچهر بيگم پنهنجي جاءِ ۾ ويهي هئي، تيئن چار ماڻهو منهن ويڙهيل آيا ۽ هنکي وٺي انهي ڀي محلات ڏي ويا ۽ اتي وڃي هنکي وهاريائون. شاهزاديءَ ڪدم سهي ڪيو ته راڻيءَ ائين ڪرايو آهي انهي لاءِ ته دلفريب شاه کيس نه ڏسي. هنکي گهڻو ارمان ٿيو، خاص انهي ڪري جو انهي بادشاهه کيس گهڻو مان ۽ پيار ٿي ٿيو ۽ پاڻ به انهي ڪري هنکي گهڻو پسند ٿي ڪيائين.

باب ٽيون - دلفريب شاهه ۽ گلچهر بيگم.

جيڪي ويڇاريءَ گلچهر بيگم سان ٿي گذريو، تنهنجي دلفريب شاهه کي ڪا به خبر

ڪانه هئي. اُمید هيس ته شام جو هميشه وانگي
هنڪي ٿيندو ۽ ساڻس ٻا لهما ٿيندو. جيڪي
خدمتگار يا ٻيا ماڻهو سندس حاضريءَ ۾ ڇڏي ويا
هئا، تڏهن راضي ٿي پنهنجو ڪيو هو. انهن سان
ڇڏهن دلفریب شاه شاهزادي گلچهر جي
تعریف ڪندو هو، تڏهن هو چوندا هئس ته ”سائين،
اوهانڪي خبر ڪانهي، اسان کي هنجي چڱي
خبر آهي. هو انهيءَ تعريف جي لائق نه آهي.
شڪل جي برابر چڱي آهي، مگر سندس طبيعت
خراب آهي.“

انهي طرح هو وقت بوقت گلچهر جي ڪلا ۽
محبوب جي تعريف ڪندا رهندا هئا. هو دل
۾ پڪ ڄاڻندو هو ته اهڙيءَ شڪل واري زال
ڪڏهن به اهڙي خراب نه هوندي. هنجي چڱن
گھڻن جي خاطري هيس، مگر راضي ۽ سندن ڌيءَ جي
ريس ۽ ساڙي جي پڪ ٿيندي ويس. خدمت
ڪندڙن ماڻهنڪي آسانيءَ سان خبر پئي سگهي ٿي
ته دلفریب شاه گلچهر شاهزاديءَ جي محبت

۾ ڦاٽل آهي ۽ محبوب شاهزاديءَ کان ٽٽل آهي.
جڏهن هن هٿن راڻيءَ کي اها ڳالهه ٻڌائي، تڏهن هو
زياده ڪاوڙي.

هاڻي تڏهن ته گلچهر بيگم جو هن نئين
مڪملت ۾ ڪهڙو حال هو؟ هو ڏاڍي ڏک ۽ ارمان
۾ هڪڙي ڪوٺيءَ ۾ رهي پئي. ٿڌا سام ڪٽي پئي
چيائين ته دلفريب شاهه جي اچڻ کان اڳي
جي مون کي هتي آڻي ڇڏين ها ته بهتر هو. هن جي
ڏٺي کان ۽ هٿن ڳالهائڻ کان پوءِ منهنجي دل
هن لاءِ سڪي ٿي. مون کي هڪ آهي ته مون کي هڪ کان
پري ڪوڙ جي لاءِ راڻيءَ ائين ڪيو آهي. ”انهي
طرح روئي سڌ ڪا پري سمهي پئي.“

هو ڏي راڻيءَ دلفريب شاهه کي خوش ۽
راضي رکڻ لاءِ ڪوشش پئي ڪئي. ڏاڍا عهدا
عهدا تحفا ڏانهن موڪلڻ لڳي ۽ مڙس کي به
صلاح ڏنائين ته دستور موجب هن کي آبرو ۽
قدر دانيءَ جو شاهي نشان يا تمغو ڏئي. اهو نشان
سون مان ٺهيل دل جهڙي شڪل جو هوندو هو.

جو چاڻي ۽ ٽي لڳائڻو هو. اهڙو نشان دلفريب
شاه لاءِ هڪڙي ۽ وڏي لعل مان ٺاهيو ويو، جو آني
جيٽو هو ۽ نهايت سهڻو ۽ قيمتي هو ۽ انهي جي
زنڃيري سوني ۽ بد ران جواهرن جي هئي. اهو نشان
ڏسي دلفريب شاه حيران ٿي ويو.

اهو نشان راڻي ۽ جي ماڻهن شاهزاديءَ جي طرفان
سوڪڙي ڪري آڻي ڏنو. پر اهو ڏسي دلفريب
شاه کي گلاچهر بيگم ياد پوڻ لڳي. ڀانڀائين
ته انهيءَ شاهزاديءَ جي ٺالي ٿا چون، سو ٿاڍو خوش
ٿيو. پر جڏهن ماڻهن ٻڌايس ته شاهزاديءَ محبوبه
اهو موڪليو آهي، تڏهن هو عذر ڪري چوڻ
لڳو ته آءُ انهيءَ شرف جو لائق نه آهيان ۽ نه انهيءَ
نشان جا حق مون کان پوريءَ طرح ادا ٿي سگهندا.
تنهنڪري هي موٽائي ڪڍي وڃو ۽ منهنجي طرفان
معافي گهرو. ”جڏهن راڻيءَ ۽ سندس ڌيءُ کي
ادا حقيقت معلوم ٿي، تڏهن ڪاوڙ ۽ حسد کان
سندن دل ڪباب ٿي وئي.

باب چوٿون - دلفريب شاه سان فريب .

دلفريب شاه گلاچهر بيگم جي لاء

گهٽوئي ٺهاريو ۽ واجهاريو ۽ پرچڻ هن گهٽو وقت
هنکي محلات ۾ نه ڏٺائين، ٿڌ هين ڏاڍو بي آرام
ٿيو. اها ڳالهه راڻي معلوم ڪري سگهي، پر پئي
نٿاڻائين. نيٺ هڪڙي پيري راڻي کان سڌو
پڇا ڪيائين ته ”شاهزادي گلاچهر بيگم ڪٿي
آهي؟“ راڻي ورندي ٿئي ته ”سندس پيءُ
بادشاهه کيس منع ڪئي آهي ته جيستائين
منهنجي ڌيءُ محبوس به باقوع جي شادي نه ٿئي،
جيستائين منهنجي جاءِ کان ٻاهر نه اچي.“

دلفريب شاه پڇيو ته ”ائين ڪرڻ جو

ڪهڙو سبب هوندو؟“ راڻي چيو ته ”مون کي خبر
ناهي، نڪي اهو ٻڌا ٿو مناسب ٿي سمجهان.“
تنهن تي دلفريب شاه ڏاڍو ڪاوڙيو. هڪ
ڏيس ته راڻي ۽ سندس ڌيءُ جي ڪري هن
ويچاري شاهزادي کي بند ۾ وڌو اٿن. اها
ڳالهه دل ۾ رکي هن ڪجهه طرح گلاچهر جي هڪڙي

ٺو ڪريائي ڪي رشوت ٿي پنهني جو ڪيو ۽ انهي کي
چيائين ته مون کي ڪنهن طرح سان هلي آما ٿي ڪار.
تڏهن انهي نئين محلات جي هڪڙي دري ٿي ڪاريس،
جتيان هو انهي سان ڳالهائي سگهي.

پر اها زال ڪوڙي هئي ۽ دغا ڪري وڃي
ساري ڳالهه راضي ڪي ٻڌايائين. تڏهن ارادو
ڪيو ته **دل فریب شاه** سان ڏيکي ڪري.
هن هيئن ڪيو جو جنهن دري وٽ **دل فریب**
شاه کي بيهي **گلچهر** سان انهي رات ڳالهائڻو
هو، اُتي **محبوبه** کي بيهارڻ جو ٺهراءُ ڪيائين ۽
محبوبه کي سمجهائي ڇڏيائين ته ڪيئن انهي
مهل بادشاهه سان ملاقات ڪري ۽ ڳالهائي.

جتي هن رات ٿي ۽ ٺهرايل وقت آيو، تڏهن
انڌاهي ۽ **دل فریب شاه** ٿاڍي خوشيءَ مان
انهيءَ دري وٽ آيو. **محبوبه** کي **گلچهر**
ڄاڻي هن سان محبت جون ڳالهيون ڪرڻ لڳو.
محبوبه به ڪوڙ ڪري **گلچهر** ٿي چيس ته
اوهان جي محبت ٿي آهي پاڻ کي خوش نصيب

ٿي سمجھان. پر چيسين راڻي جي ڌيءَ جي شادي
 نه ٿيندي، تيسين آڻ هن بندر ۾ پئي هونديس.

دلفريب شاه هنڪي شاديءَ جي ڀڪ
 ڏيڻ کان پوءِ پنهنجي مددي لاهي نشاني ڪري

هنڪي ڌيءَ ۽ صلاح ڏنائيندس ته محلات مان
 نڪري مونسان گڏجي هل ته هلي پئي هڻڻ شادي

ڪريون. شاهزاديءَ هنڪي مونجهاري جهڙا جواب

پئي ڏنا ۽ بادشاهه سمجهيو ته ڊپ کان هوءَ ائين

ٿي ڪري ته مٿان ڪو ڏسي وٺيس. مونڪلائڻ

کان اڳي چيائيندس ته ”سڀاڻي به هيڏي مهل

آڻ ايندس ۽ تون مونڪي هتي ملڻئين.“

جڏهن هڪٻو به پنهنجي ماءُ کي انهي

ملاقات جو بيان ٻڌايو، تڏهن راڻي ڏاڍي خوش

ٿي. ٻيءَ رات ٺهرايل وقت تي **دلفريب**

شاه هڪڙي طلسمي کاڌي تيار ڪري شاهزاديءَ

کي پيچائي نيڻ جي لاءِ دريءَ وٽ اچي بيٺو.

بادشاهه جو هڪڙو دوست وڏو جادوگر هو، تنهن

هنڪي اها آڏا مڏڙ کاڌي ڌئي هئي، جنهن

۾ ڪنڀن وارا ڏيڏر گهوڙن جي بهجاءِ ٻڏا هئا.

رات تمام اونداهي هئي. هڪٻوٻم لڪ چوريءَ
 هريءَ مان نڪري دلفريب شاهه جي پاڪر ۾
 پئي، جنهن کڻي گاڏيءَ ۾ رکيس. گهڻي پيار
 ڏيڻ کان پوءِ پڇيائينس ته ”پياري، ڪهڙي
 هنڌ تهنجي مرضي آهي ته هلي شادي ڪريون؟“
 هن ورندي ڏني ته ”مشهور هم لقا پري منهنجي
 دين جي ماءُ ۽ مربي آهي. انهي جي قلعي ۾ هلي
 شادي ڪنداسين.“ هڪٻوٻم جو مطلب هو ته
 ڪهڙي مشڪل وقت ۾ انهي پريءَ جي صلاح ۽ مدد
 هلي وٺان.

باب پنجنون - عجیب ڦير گهير.

جيئرو ڏيک دلفريب شاهه کي هم لقا پريءَ
 جي قلعي جي خبر ڪانه هئي، ته هن ۾ هن فقط جادو
 وارن ڏيڻن کي چيو ته اوتڙي هلو ته هو اُٿي
 هليا، جو هنن کي ساري دنيا جي نقشي جي خبر
 هئي. سگهو ئي اُٿي وڃي پهتا. قلعي ۾ سوين
 بتيون پئي ڀريون ۽ جي هڪٻوٻم بانو پنهنجو

مڻهن ڊرقي سان نه ڊڪيو ويٺي هجي ها ته
 جيڪر بادشاهه سڃاڻي وٺي ها ته هي **گلچهر بيگم**
 ٺاهي . جهت هر لهي شاهزادي هر لقا پري وٽ
 آئي ۽ ڀڃاڻا ڏيندس ته ڪيئن **دلفريب شاه** کي
 ٺڳي آئي آهي ۽ سندس صلاح ۽ مدد گهر ڀائين .
 پري ۽ چيس ته بادشاهه جي دل **گلچهر** سان
 تمام گهڻي آهي ۽ توسان ڪانهي، تنهنڪري ٿاڍي
 تڪليف ٿيندي ۽ انهيءَ هوندي به آءٌ تنهنجي
 خاطر ڪوشش ڪريان ٿي . ” بادشاهه محلات جي
 صفي هر وينو هو ۽ پٽيون هيون جون هيون .
 انهن مان هن آر پار پئي ٿڌو . اهڙو حيران ٿي ويو،
 جو ڇاڏائين ته آءٌ خواب ڀيو ٿسان .

هر چوڻ لڳو ته ”**مڪبوهه هتي ڪيئن آئي**؟
 هيءَ ته منهنجي ۽ **گلچهر** جي دشمن آهي، سا
 مٿان اسان جي شاديءَ کي روڪڻ لاءِ آئي آهي؟
 مونسان ڪا ٺڳي يا دغا بازی ته نه ٿي آهي؟
گلچهر جو ته هتي نشان ئي ڪونه ٿو ٿهجي .
 مٿان سندس ٻي به پٺيان لڳو آيو آهي؟ ” اهي

خيال ڪري هو ڏاڍو نا اُميد ۽ ملول ٿيل لڳو.
ستشي هو ٻئي زالون وٽس آيون.

”هه لقاپري قاب مان چوڻ لڳيس ته
”دلفريب شاه، اڃا شاهزادي محبوبه بانو،

جنهن سان تو شاديءَ ڪرڻ جو انجام ڪيو آهي.

هو مڻهنجي دين جي ڏي آهي. مڻهنجي مرضي

آهي ته هڪدم شادي ٿئي.“ بادشاهه حيران ٿي

چيو ته ”آءُ ڪيئن هن سان شادي ڪندس؟

مون هن سان اهڙو انجام ڪونه ڪيو آهي. مٿان

مون کي اهڙو بيعقل ڏٺو اٿو.“

ٻريءَ دڙڪو ڏئي چيس ته ”مونسان اهڙي

طرح نه ڳالهه. پنهنجي زبان بند ڪر. توکي مون

سان ادب جي رستي ڳالهائڻ گهرجي.“ بادشاهه

چيو ته ”جي تون مون کي پنهنجي گليچر

شاهزادي موڙائي ڏيندڙ، ته آءُ تو سان ادب ۽

تعظيم جي رستي هلندس ۽ شڪر گذار ٿيندس.“

اڳي شاهزادي محبوبه چيس ته ”تو مونسان

شاديءَ جو انجام ڪين ڪيو هو؟ تو مونسان ڀريءَ

وٽ ڪين ڳالهايو؟ هيءَ منڊي تو موٽڪي نشاني
ڪري نه ٿي؟“

بادشاهه منڊي ٿي ڪا وٽ مان چيو ته
”ٿڌ هن مونسان ٿيڳي ۽ دغا ٿي آهي ۽ پر آءٌ اوهان
جي مرضي ۽ ٿي نه هلا ڏس. آءٌ هتان هليو وڃان ٿو.“
ائين چئي هن پنهنجن ٿڌ ڏن ڪي تيار ٿي بيٺ
لاءِ چيو، ته ايتري ۾ پري ڇيس ته ”منهنجي موڪل
کان سواءِ هتان وڃڻ جي تو ڪا به طاقت ڪانهي.“
هن هڪدم بادشاهه تي ڪٽي هٿ رکيو ته هن جا
پير زمين تي جهلي ويا ۽ هو چري نه سگهيو.

بادشاهه چيس ته ”ائين نه چاڻ ته تون
منهنجي دل جي مرضي ڦيرائي سگهندو. تون
مونکي پلي ماري پرزا ڪري وجه، ته پر آءٌ هنسان
شادي نه ڪندس. جنهنسان منهنجي محبت آهي،
انهي کان سواءِ ٻئي ڪنهن سان شادي نه
ڪندس. توکي جيڪي ڪرڻو هجي، سو پلي ڪر.“
هو لقا پريءَ کي جيڪي مٿا هڻا هئا، سي هڻي
بيٺي. دلاسا ٿيائيندس، ۽ ڪا ٿيائيندس، انجام

کيائيدس، ډه به د لفریب شاه مړول جو نه
 هو. واري سان محبوبه به رڼو ۽ نيزاريون
 کيائيدس، کارو ډيکار يائيدس. مطلب ډه پټي
 چټيون سپهिला ملائي بمشيون، ډه به باد شاه ماري
 کيو بيښو هو ۽ هندجي کا به ځاله قبول نه کيائين.
 انهي طرح و به ډه پټي ۽ راتيون گذري و يون.
 اهو سارو عرصو انهي پري ۽ انهي شاهزادي ۽ مټا
 پټي هنديا ۽ بي آرمي ۽ پټي گذاريو، پر باد شاه اصل
 جواب کول ٿي ډن. نيٺ پري ۽ چيس ډه ”هاتل
 جڏهن تون ڪنهن به طرح اسانجي مرضي نٿو
 رکين، ډنهن توکي ٻن ځالهن جو اختيار ٿي
 ډيان. يا هن سان هڪدم شادي ڪر، يا پندرجي
 انجام ڏکي ڇي لاء سرت وره قيد ڇي سزا ڪر.“
 ډنهن دلفريب شاه لاچار ٿي ځالهاڻل لڳو.
 چيائين ډه ”هن زال سان شادي بلڪل نه ڪندس،
 ٻيو مونسان جيڪي وٺي، سو ڪر.“ ډنهن ٿي
 محبوبه ډاڍي کارو ٿي. باد شاه کي چيائين ډه
 ”تون ڪو خسيس ماڻهو ٿو ډه سجين، جو اسانجي

ملڪ ۾ اچي اسان سان بيڪياڻي جي هلت
 ٿو ڪرين ۽ انجام ڪري ڦرين ٿو. ” هم لقا ٺهري
 ۾ ڪاوڙي ۽ بادشاهه کي چوڻ لڳي ته ” چڱو،
 جي ائين آهي ته هاڻ وقت ستن ورهه ٿاڻين
 تون هڪڙو نيلو پکي ٿي گذاريندين. ”

اڃا هن ايترو چيو ته بادشاهه جي صورت ۾
 هڪڙي اوچتي عجب ڦير گهير ٿي وئي. هندجون
 ٻانهون ڪنڊڙا ٿيون ٿي سنهون ڪنڊين سان ڀرجي
 ويون ۽ سندس بت سسي ننڍڙو ٿي نيلي رنگ
 جو ٿي پيو. نڪ مان ڦري ننڍڙي جهنب ٿي پيس
 ۽ مٿي تي هڪڙي اڇن ڪنڊين جي چوٽي
 ٿي بيٺيس. مطلب ته سڄو هڪڙو ننڍو چيهي
 جهڙو سڄو نيلو پکي ٿي پيو ۽ مٿيون ٻوليون ڪرڻ
 لڳو ۽ ساڳئي وقت ۾ ماڻهن و انگي ٻالهائڻ جي
 ۾ طاقت هٿان نه ويس.

دلفريب شاهه کان ٿا اُميد ۾ رهن
 نڪري وئي. پنهنجو حال ڏسي حيران ٿي ويو.
 محلات مان نڪرڻ جي لاءِ پتيل دويءَ مان

آءُ امي، ڳچر ٻنڌ ڪري، اچي هڪڙي وٺ ۾ ويٺو.
 دل ۾ ٻئي چيائين ته ”منهنجي پياري شاهزاديءَ کي
 الهجي سندن دشمنن ڪٽي وڃي اڪايو آهي.
 مٿان انهي ظالم راڻيءَ ماري وڌو اٿس. هاڻ هنکي
 ڪٽي ڳولي لهان. ست ورهه ههڙي حال ۾
 گذارڻ ته وڏو عذاب ٿيو. ڪهڙو شڪ ته
 انهي وچر هنکي ڪنهن ٻئي سان پرڻائي ڇڏين.“

باب ڇهون - گلاچهر بيگم جي ڪمبختي.

هن لقا پري هڪڙو ٻم کي سندن ماءُ راڻيءَ
 ڏي موڪلي ڏنو، جو اُنکي هندجو گهڻو انتظار
 هو. ڇڏن ڏي کان سارو احوال پڇائين، ڏڏن
 ڏاڍي ڪاوڙي. دل ۾ ارادو ڪيائين ته انهي
 جي عيوض ۾ گلاچهر کي سزا ڏيندس. جنهن
 محڪمات ۾ هو بند هئي، تنهن ۾ پاڻ ۽ ڏيڻس وڌي
 قجمل سان گڏجي ويون. هڪڙو ٻم کي نهايت
 عمدِي پوشاڪ پئي هئي ۽ آڱر ۾ دلفريب شاهه
 واري منهنجي پئي هيس.

راڻي ۽ گُلچهر کي چيو ته ”منهنجي ڌيءُ
 تو کي آهي ڳهر ڳهاڻا ڌيڪارڻ آئي آهي، جي کيس
 دلفريب شاهه شاديءَ مهل ڏنا آهن. هو پاڻ
 ڌاڻو خوش پيا گذارين.“ گُلچهر ويچارِي
 اها ڳالهه وسهي وئي ۽ محسوس ٿيو ته ڇو اهو ڏسي
 ڌاڻي ۽ محسوس ٿي، خصوصاً دلفريب شاهه جي
 هٿ ۾ ڇا منجهي ڏني هئائين، سا هن جي هٿ ۾
 ڏسي سڙي وئي. پڪ ٿيس ته منهنجي شادي ٿي آهي.
 انهي ارمان ۽ ڌڪ جو منهن اهڙو اثر ٿيو، جو
 هو بيخوشي ٿي وئي. راڻي منجهو حال ڏسي
 خوش ٿي ۽ هنکي هوش ۾ آڻڻ جي بهران هلي
 وئي ۽ وڃي بادشاهه کي چيائين ته ”گُلچهر
 دلفريب شاهه جي محبت ۾ اهڙي ديواني
 ٿي وئي آهي، جو منهنجي زياده سنڀال رکڻ ضرور
 آهي، نه ته هو ڪو خواريءَ جهڙو ڪم ڪري
 ڇڏيندا.“ بادشاهه چيس ته ”جيئن تو کي مناسب
 نظر اچي، تيئن ڪر.“
 هو ڌيءُ ڇڏي گُلچهر بيگم هوش ۾ آئي،

تڏهن رات هئي. راڻيءَ جي ظلم جي هلت ياد
ڪري ڏاڍو ڏک ٿيس. پڪ ٿيس ته دل فریب شاھ
سان شادي ڪرڻ جو ڪو به امڪان ڪونهي.
کليل ڊريءَ وٽ ويهي روئڻ ۽ ارمان ڪرڻ
لڳي. ساري رات بي آراميءَ ۾ گذاريائين.
جڏهن صبح ٿيو، تڏهن ڊري بند ڪري اندر جاء
۾ اڪي روئڻ ۽ ڏک ڪرڻ لڳي ته مٿان ڪو ٻيو
ماڻهو ڏسي.

هيءَ رات وري به هن اها ساڳي ڊري کولي،
اُٿي ويهي سڌ ڪا پري روئڻ لڳي. انهي طرح
هي رات به روڄ ۽ رڙي ۾ گذاريائين ۽ صبح جو
وري به ڊري بند ڪري اندر وڃي ويئي. انهي
وچ ۾ دل فریب شاھ، جو ماڻ ٺيڻو پکي هو، سو
انهي مڪان جي چوڌاري پئي ڦريو ۽ اُڏاڻو. معلوم
ٿيس ته سندس پياري شاهزادي اتي آهي.
درين کي ويجهو وڃي محلات جي جدا جدا
جائين ۾ پئي جهانئون پائائين، اکر ڇه ظالم راڻيءَ کان
هنو به گهڻو ئي ٿي. انهي ڪري رات کان سواءِ
ڳائيندو ۽ ٻوليون نه ڪندو هو.

جنهن ڌريءَ وٽ گليچهر بيگم و همددي
 هئي، انهي جي سامهون هڪڙو رڌو وٽ هوندو
 هو. انهي هر هي نيلو پکي هڪڙي ڏينهن شام ڌاري
 اچي ويٺو. اڃا هو اُتي مس ويٺو ته ڌري به کلي
 ۽ سگهوئي انهي مان هڪڙي زال جو ڌڪ ڀريو آواز
 ٻڌائين، جنهن پئي چيو ته ”هه هه، ڪيستائين
 آهه عذاب پئي سهنديس. ٻيا سڪيا ماڻهو
 دنيا هر ٻيا مرن، مون ڌڪيءَ لاءِ موت ئي نٿو
 اچي. او ظالم راڻي، مون تهنجو ڪهڙو قصور
 ڪيو هو، جو تو مون کي هن بند هر آڻي وڌو آهي؟“
 نيلي پکيءَ اهي سڀ لفظ چٽا ٻڌا ۽ ڏاڍو حيران
 ٿيو. ساري رات اُتي گذاريائين. جڏهن ڏينهن
 ٿيو، تڏهن شاهزادي ڌري بند ڪري هلي
 وئي. پوءِ هو به اُقامي ويو، هر رات جو ڌري
 انهي هٿ آيو. سگهو ئي چانڊو ڪي ٿي ۽ نيلي
 پکيءَ ڌريءَ وٽ هڪڙي جوان زال ڏٺي، جا ڌري
 به ڌڪ مان چوٽ لڳي ته ”مون ڇا ڪيو آهي، جو
 منهنجو ادڙو حال ٿيو آهي؟ ڪٿن ته آهه

پنهنديجي ٻئي بادشاهه جي پياري ڌيءُ هيس. اڄ ته
اچو هڙي سخت بند ۾ پئي آهيان.

ٺيلي پکيءَ کي اهي لفظ ٻڌي پڪ ٿي ته اها
سندس پياري شاهزادي آهي، جا پئي انهيءَ طرح
روئي ۽ ڏک ۽ ارمان ڪري. ماڻهن وانگي
ڳالهائڻ جي طاقت مليل هيس، تنهنڪري چوڻ
لڳو ته ”پياري گلچهر، تون ڇو ٿي اهڙا ڏک ۽
ارمان ڪرين. خدا ۾ اميد رک. تنهنديجي اها
سختي ڪنهن نه ڪنهن رستي دفع ٿي سگهندي.“

شاهزاديءَ کي خبر نه پئي سگهي ته هي آواز
ڪيئن ٿو اچي، سا حيران ٿي چوڻ لڳي ته
”هي ڪير آهي، جو مون کي هڙا دلاسا ٿو ڏئي؟“
ٺيلي پکيءَ جواب ڏنو ته ”اهو جو توکي ساهه کان
وڌيڪ ٿو گهري ۽ پيار ڪري ۽ جو توکان سواءِ
بقي ڪنهن کي پنهنديجي دل نه ڏيندو. اهو آ
ڪم نصيب بادشاهه آهيان، جو هن صورت ۾ ٿي
پيو آهيان.“ ائين چئي هو دريءَ مان اُٿامي
اندر ويو.

باب ستون - د لفریب شاهه ۽ گلاچهر بیگم
جي ملاقات.

پهرين ته گلاچهر بیگم هڙي عجیب پکي ۽ کي
ٿي سي ۽ جي وئي، جو ماڻهو ۽ جهڙي سماجه، ر کي
۽ ڳالهائي ۽ آواز اهڙو سنهڙو ۽ مٺو ۽ چيس جهڙو
بلبل جو. پر هنجو خو بصورت نيلو رنگ ۽
وڏندڙ شڪل ٿي سي همت آيس ۽ پ لهي ويس.
خاص جڏهن پکي ۽ وري چيس ته ”منهنجي نازنين
شاهزادي، آءٌ تو کي وري ٿي سي ٿا ڀو خوش
ٿيو آهيان، پر تو کي بندر ٿي سي آءٌ چليو ٿو وڃان
۽ هي به زياده ٿي ٿو ٿي ته آءٌ ست ورهه هن حال
۾ رهندس، جنهن هن هم لقا پري رکيو اٿم.“
شاهزادي هت گهمائي پچڻ لڳي ته ”سهڻا
پکي، تون ڪير آهين؟ تون سچو پچو دلفريب
شاهه آهين ڪيئن؟ ائين پڻ ڇا هوندو؟“ پکي ۽
چيو ته ”ائين ٻه ابر آهي. پر تنهنجي محبت
قائم رهڻ لاءِ مون کي اها حالت به قبول آهي.“ گلاچهر
شاهزادي ٿي واپو ٿي چيس ته ”تون هاڻ مون کي

ڏيکي نه سگهند ڏين . مولڪي خبر آهي ته تو ماڪبوءَ
سان شادي ڪئي آهي . مون تنهنجا ڏال جوهر
۽ تنهنجي منجي هن وقت ڏني آهي . ”

پکي ۽ چيو ته ” اها ڪهڙي ڳالهه ٿي ڪرين؟
جي هن توکي ائين چيو آهي ته ڪوڙ ڳالهايو اٿس .
ويسام ڪر ته هن ۽ سندس ماءُ راضي ۽ تو سان ڏيکي
ڪئي آهي . تنهنجو ڏالو وٺي ماڪبوءَ به مون سان
پيچي ڏکڻي ، ۽ جڏهن مولڪي انهي ڏيکي جي خبر
پئي ، تڏهن مون هنن کان پنهنجي جند ڇڏائي
جي ڪوشش ڪئي ۽ تنهنجي پيچر ڇڏي جي ڀڄڻ
مون ست ورهه نيلو پکي ٿي گذاري قبول ڪيو . ”

اما ڳالهه ٻڌي گلچهر ڏاڍي خوش ٿي .
پنهنجو ڏکڻي وسري ويس . هنڪي هلاسا ۽
خاطريون ڏيڻ لڳي ۽ پنهنجي ساڄي مڪبت جي
پڪ ڏنائينس ۽ انهي طرح ساري رات هنن ڀاڻ
پيار جون ڳالهيون پئي ڪيون . جڏهن ته ڏينهن
ٿيو ۽ محلات جا ماڻهو اچڻ لڳا ، تڏهن ڏاڍي
رنج سان هو جدا ٿيا ، پر وري رات جي وقت
ملڻ جو اذجار ڪيائون .

انهي کان پوءِ ٽي هاڻي رات جو ملندڙا رهيا ۽
 هڪٻئي جي صحبت ۾ ٿاڇا خوش هئا ۽ خدا
 جو شڪر اٿو پئي ڪيائون ، جنهن کين وري به
 ملايو . پر هاڻ شاهزاديءَ کي اهو پ پ ٿي رهيو ته
 ” هن منهنجي سهڻي ليلي پکيءَ کي شڪاري
 پکين کان يا چڙي مارڻ کان ڪير بچائيندو ؟
 ڪهڙو شڪ ته ڪٿي هن هن ننڍڙي پکيءَ کي ڪو
 ماري کائي وڃي . پوءِ منهنجو ڪهڙو حال ٿيندو ؟“
 اهڙين گهٽين ۽ فڪرن کان هن جو سڪئي ڦٽي ويو
 ۽ ننڊ ٿي نه ايندي هيس سارو ڏينهن ٽڪر ۽ انتظار
 ۾ پئي رهندي رهندي هئي ، ۽ رات جو اچي
 دريءَ وٽ وڃندي هئي .

ساڳي طرح نيلاو پکي به سارو ڏينهن وڻ جي
 پور ۾ گذاريندو هو ۽ پنهنجي پياري شاهزاديءَ
 جي لاءِ پيو ارمان ڪندو هو . پر اها خوشي
 هوندي هيس جو ٽي هاڻي رات جو هنسان گڏيو
 ٿي ۽ هنسان ڳالهائين ٿي . اُميد هيس ته انهي
 طرح ست ورهه لنگهي ويندا ۽ پوءِ هنسان شادي
 ڪري باقي حياتي سکر ۽ آرام ۾ گذاريندو .

کي ڏينهن اُتي گڏ اري پوءِ ٺيلاي پکي ۽ کي
 دل آيو ته پنهنجي ملڪ مان وڃي گهمي سما
 لهي اچان ۽ ڪوشش ڪريان ته پنهنجي پياري
 شاهزاديءَ کي هن بند ۾ خوش رکان. سو اڏامي
 پنهنجي بادشاهت ڏي ويو. پنهنجي محلات ۾
 لنگهي پنهنجي جاءِ ۾ ويو ۽ کي ڏر ۽ کي جواهر
 جي ڪٿي رکيل سڄي هٿس، سي چنڊ ۾ کڻي
 اڏامي وري **گلچهر** وٽ آيو ۽ رات جو اچي
 کيس ڏنائين ۽ چيائينس ته ”هي ڪن ۾ وڃه
 ته آءٌ خوش ٿيان.“

شاهزادي اُهي ڏر ۽ جواهر ڏسي نهايت خوش
 ٿي، جو اُهي تمام خوبصورت ۽ قيمتي هئا. پکي ۽
 کي چيائين ته ڏينهن جو تون سامهون ٺله
 تي اچي وهند وڃ ته مون کي پيو ڏسين ۽ آءٌ به
 توکي پئي ڏسان. انهي کانپوءِ هو ائين پيا ڪندا
 هئا، ۽ ٺيلو پکي وارا ٿيو پنهنجي محلات مان
 ڌڪڙي نه ٻي عجيب شي سوکڙي ڪري کڻي
 آڻي شاهزاديءَ کي ڏيندو هو. ۽ اُهي اهڙيون عجيب
 هونديون هيون، جو هو ۽ حيران ٿي ويندي هئي.

باب ۱۲ون - گلچهر بيگم و ت پيا ڪي ماڻهو اچن ٿا.

نيالوپکي جهنگ ۾ ميون تي پيو گذاري ڇڏو
هو، ۽ ڏينهن جو وطن تي ويهي اهڙيون مڻيون
ٻوليون پيو ڪندو هو، جو جيڪو ٻڌندو هو، سو
هيڏي هوڏي پيو بهاري ڇڏو هو، پر ڏسندو ڪنهن کي
ڪين هو. تنهنڪري اتي جي ماڻهن کي پڪو
گمان ٿي ويو ته اهو ڪنهن جن يا پريءَ جو آواز
آهي. انهي ڪري ٻن کان ماڻهو انهي جهنگ
۾ نه ايندا هئا.

جيتوڻيڪ پکي وقت بوقت سوکڙيون آڻي
شاهزاديءَ کي ڏيندو هو، ته به هو انهي ڪم ۾ نه
آڻيندي هئي، پر لڪائي هڪڙيءَ پيشي ۾ گڏ
ڪندي ويندي هئي، جنهن ۾ سندس ڪچرا
پيل هوندا هئا. انهي طرح ٻن وره گذري ويا ۽
شاهزادي گلچهر پنهنجي بند جي شڪايت
ڪنهن سان نه ڪئي. خوش ٿيو پئي گذاري ڇڏي

۳۵ گلاچهر بيگم وٽ ٻيا ڪي ماڻهو اچن ٿا

هئي، جو هميشه پنهنجي پياري بادشاهه کي پئي
ڏسندڙ هئي ۽ هن سان ڳالهيون ڪندي هئي ۽
اهي سندن محبت جون ڳالهيون کٽڻ جون ئي
نه هيون، نئين سجهه نئون هو نديون هيون.

انهي وچ ۾ راڻي پنهنجي ڌيءَ مڪبوءَ جي
مڙس ڳولڻ لاءِ ڪوشش ڪندڙ هئي. چوڌاري
جيڪي جوان شاهزاده سجهيس ٿي، تن ڌيءَ پيغام
ٿي موڪليائين. پر ڪنهن به هن سان شادي
ڪرڻ جي خواهش نٿي ڪئي. اڪثر سڀني
گلاچهر بيگم جو پئي پڇيو ۽ هن سان شادي
ڪرڻ جي خواهش پئي ڏيکاري. انهي ڪري
راڻيءَ توڙي سندن ڌيءَ کي ڏاڍي ڪاوڙ ٿي
آئي ۽ سندن حسد زياده ٿي ٿيو ۽ شڪ پئي پيو ته
هو به بند مان به انهن ڏانهن خط پئي لکي.

انهي ڳالهه بابت ماءُ ۽ ڌيءَ پاڻ ۾ صلاح ڪري
ڪڙي رات گلاچهر وٽ آيون. هو به انهي
مهل ڌري وٽ ويٺي هئي ۽ ويٺي پنهنجي نيلي

پکي ۽ سان ڳالهيو ن ڪيائين . سندس سهڻا وار
 ڪليا پيا هئا ۽ جاءِ ۾ ڪيترا ئي رنگ رنگ جا
 گل پکڙيا پيا هئا . هو ٻئي ٻاهر اڪي بيٺيون ،
 جو انهي مهل هندن جي ڪن تي هڪڙو
 مڻو راڳ پيو ، جو ڪن ٻن چئن کڻي ٻئي ڳايو ۽ جنهن
 جو مضمون ۵ ر ڀريو ۽ محبت آميز هو . پڪ
 ٿين ته شاهزادي ڪو نا مناسب ڪم ٿي ڪري .
 اوچتو در ٻئي اندر گهڙي ويون .

گلچهر هنن کي ڏسي ۽ چي وئي . جهت ۵ ري
 پٽيائين ته نيلو پکي اڏامي وڃي ، مٿان ڪو ڪو رسي .
 پر پکي ۽ کي اڏامڻ جي سگهڻي نه ٿي . هن شاهزادي
 کي ڏاڍي ڀڄ ۽ فڪر ۾ ڏٺو هو ۽ رنگ ئي هار جي
 ويو هو س ، تنهنڪري پکي ۽ هنکي انهي حال ۾
 چڱي طرح مناسب نه سمجهيو . پاڻ هنجي سلامتي
 جو زياده ڀڄ ٿيس ، اگرچہ ڇاٿائين ٿي ته آڻ
 هنکي ڪنهن به طرح ٻڃائي نه سگهندس .

لنگهڻ سان راڻي ۽ چيس ته ”تنهنجون حرڪتون
 اسان کي معلوم ٿيون آهن . بادشاهه جي ڏي

هٿل ڪري به تون سزا کان نه چٽيندين؟
 شاهزاديءَ چيو ته ”ڪهڙيون مون حرڪتون
 ڪيون آهن؟ مون ته هي ٻه ورهه صبر ڪري
 قيد ۾ پئي گذاريو آهي. اوهين جيڪي ماڻهو
 مون تي موڪليو ٿيون، انهن کان سواءِ ٻئي
 ڪنهن جو آءٌ منهن تي نٿي ڏسان.“

گلاچهر انهي مهل ڏاڍي عهديءَ ۾ شاڪ ۾
 رهئي ۽ وار چڙيل هئس، تنهنڪري نهايت
 خوبصورت پئي لڳي. هنکي اهڙو حسين ڏسي
 هو عجب ۾ پئجي ويو، خاص سندس پو شاڪ
 ۽ جواهر ۽ زيور ڏسي. پڇيائونس ته ”تي ڇهڪندڙ
 جواهر ڪٿان آندا اٿئي؟ محلات ۾ ڪا جواهرين
 جي ڪاٺ آهي ڇا، جتان پئي ڪڍيا اٿئي؟ نيٺ
 ڪنهن ته آڻي ڏنا هوندا؟“

شاهزاديءَ چيو ته ”مون هتي پيل ٿا. مونکي
 خدا گهر ويڻي پيو ٿئي. وڌيڪ آءٌ ڪي به ڪين
 چوڻ ٿي گهران.“ راڻيءَ هن تي ٻيهر ٻيهر ڪاوڙ ۽
 ساڙ مان چيو ته ”تون اسانکي ڏيکي ڪين سگهندين؟“

ڪنهن دشمن بادشاهه توکي هي ترشوت ڏني آهي
 ته پنهنجي پيءُ جو ملڪ انهي کي وٺائي ڏين.
 اهڙي وڏي ڏوهه جي ڏس ته ڪهڙي نه سزا ٿي
 ملڻي. ”شاهزاديءَ چيو ته ”هاڻو، ورهين لاءِ بند ۾
 وڃي اها منصوبا ڪندي هونديس.“

باب نائون - نیلو پکي ڦٽجي پئي ٿو.

پوءِ راڻي هونتي پنهنجي مڃاڻات ۾ آئي ۽
 هڪڙي نوڪريائي ڏياري موڪليائين ته شاهزادي
 گلچهر جي خدمت ۾ رهي ۽ جنهن جاءِ ۾ هو سمهندي
 هئي تنهن ۾ سمهي. حقيقت ڪري هو شاهزاديءَ
 تي جاسوس ڪري موڪليل هئي. تنهن ڪري
 شاهزادي مڃاڻ انهي ڏري وڃي نه سگهي، جيتوڻيڪ
 پکيءَ کي اڪثر اڏامندو پئي ڏٺائين. انهي طرح
 هڪڙو سارو مهينو گذري ويو، جنهن شاهزادي هڪڙو
 پيرو ۾ پکيءَ کي نه ملي سگهي.

اها نوڪريائي رات ڏينهن جا ٻي جا سوڀ
 پئي ڪندي هئي. نين هڪڙي رات هڪڙي ڦٽجي

سمهي پئي. شاهزاديءَ وڃه وئي دري پئي ڪي
 ڀڄ ڪي خوشيءَ ۾ چيو: ”(بيت) هلي آءُ نيلا
 پکي تون هلي. اچي حال تون اور مونسان پلي.“
 اهو سڏ ٻڌي نيلاو پکي جهٽ ۾ اچي دريءَ
 وٽ ويٺو. هنڪي ڏسي شاهزادي ڏاڍي خوش ٿي.
 ٽڪر ٻڪر ۾ مڻن ٻاڳڙ وڃي ڳالهيو ن ڪيون، پر
 سگهو ئي وري مڻن کي جدا ٿيڻو پيو. هيءَ رات
 به انهي جاسوس زال جي سمهڻ ڪري مڻن کي
 ڳالهائڻ جو وجهه مليو ۽ ٽينءَ رات به پر چوٿينءَ رات
 هو ڪنهن کڙڪي تي جا پي پئي، پر ڪوڙ ڪري
 اڪيون پوري چاندو ڪيءَ جي سو جهري تي پئي
 ڦٽائين ته شاهزادي هڪڙي عجيب خوبصورت
 نيلاي پکيءَ سان ويٺي ڳالهيو ن ڪري.

جڏهن ڏينهن ٿيو، تڏهن نوڪريا ڏيئي جيڪي
 رات ڏٺو هو، سو وڃي راڻيءَ کي ٻڌايو. راڻيءَ
 هنڪي وري به شاهزادي **گلچهر** ڏي موڪليو ۽
 تاڪيد ڪيائينس ته ڳالهه ظاهر نه ڪري ۽ وري
 به رات جو ڍونگ ڪري سمهي پوي ۽ اڪيو پئي

جانچھ ڪري. جڏهن رات ٿي ۽ اُها نوڪري يا ٿي
 سو ڀرتي سمهي پئي، تڏهن شاهزاديءَ دستور هو جو
 پکيءَ کي سڏيو ۽ چيائين: ”(بيت) هلي آءِ نيلا
 پکي تون هلي. اچي حال تون اور مونسان ڀلي.“
 پر پکي ڪونه آيو. انهي جو سبب هي هو ته
 نياڳي راڻيءَ انهي دريءَ جي آس پاس، جتي پکي
 ويهي دريءَ منجهان لنگهندو هو، اُتي ڪنڊا
 ۽ سوٽا ۽ شينخون ۽ اڙيون ٻيون ڇههٻاريون شيون
 رکي ڇڏيون هيون. نيلا پکي اويسلائيءَ ۾ اتي ويٺو ۽
 انهيمن ٿڌي جي لنگهڻ جي ڪوشش ڪيائين ته
 سندس ڪٽي وڃي پيا ۽ بت رهڙجي پيو ۽ سڄو
 زخمي ٿي پيو. نيٺ رات هاري موٽي پنهنجي
 وٽ تي وڃي ويٺو.

باب ڏهون - گلچهر بيگم سفر تي نڪري ٿي.
 مٿي چيو ويو آهي ته دلفريب شاه جو هڪڙو
 جادوگر دوست هوندو هو، جنهن کيس ڏيڏرن
 واري گاڏي ڏني هئي. جڏهن اهي ڏيڏر خالي
 گاڏي وٺي موٽي وٽس ويا تڏهن هو ڏاڍو حيران

۴ ٻوڙي شان ٿيو. جڏهن گچهر وقت بادشاهه کي نه ٿو ڏٺائين، تڏهن پڪ ٿيس ته هن سان خير ڪونهي. ان پيرا ساري دنيا گهمي آيو، پر پنهنجي دوست جو پتو نه پيس.

ٺاڻين پيري نڪرڻ تي هو ته اتفاق سان انهي جهنگ ۾ آيو، جتي اهو نيلو پکي ڦٽيو پيو هو. دستور موجب پنهنجو جادو هلائي، سڱ وڃائي، وڏي آواز سان چيائين ته ”دلفريب شاه، دلفريب شاه، ڪٿي آهين؟“ دلفريب شاه ڪدم پنهنجي دوست جو آواز سڃاتو ۽ زخمن جي ضعف جي ڪري ڇراڻي سان جواب ڏنائين ته ”اچو، هن وٽ ۾ ڦٽيو پيو آهيان.“

جادوگر جي ڪن تي اهو آواز پيو. هن هيٺي هوڏي ٺاهيو، پر ڪي به ڏسڻ ۾ نه آيس. تڏهن بادشاهه وري چيس ته ”آءُ نيلو پکي آهيان، هن وٽ ۾ پيو آهيان.“ تنهن تي جادوگر سندس آڳوڻي وٽ آيو. جادو ۽ جادو ٿي اکر پڙهي هن تي هٿ گهمائين ته هڪڙو رت بيهي ويو ۽ ڦٽ چئي

ويس . پوءِ هندجي پچڻ تي بادشاهه ساري ڳالهه
ڪري ٻڌايس ته ڪيئن هو ماطهو ۽ مان بدلاجي
نيولو پکي ٿي پيو هو .

جادوگر بادشاهه کي صلاح ڏني ته ” في الحال
شاهزادي **گلچهر** کي ساري ڇڏ، جو هن توڻي
هيٿري مصيبت آندي آهي، ۽ امڪان آهي ته
انهي کان به وڌيڪ ڪا به مصيبت انهيءَ کي
ٿوئي اچي . پر پکي ۽ چيس ته ” ڪهڙي به ڳري
مصيبت مون تي ايندي ته آءٌ هندجي محبت
کان بس نه ڪندس . تون پلائي ڪري مولڪي
ڪنهن پڇري ۾ وجهي پنهنجي گهر کڻي هل، جتي
آءٌ ڪنهن شڪاري پکي يا ماريءَ جي ايڏا کان
امن ۾ رهان .“

جادوگر پڇيس ته ” باقي پنهنجو وره تون
انهي حال ۾ رهڻ پسند ٿو ڪرين ڇا؟ ايترو خيال
نٿو اچي ته انهي وچ ۾ تنهنجا دشمن تنهنجي ملڪ
تي ڪاهي تنهنجي بادشاهت هٿ ڪري ويندا، ۽
جي ڪڍي تنهنجي اميرن کي خبر به پوي ته تون

ٺيلو پکي ٿيو آهين، ٿر ۾ هو تنهنجي پرواهه ڪانه
ڪندا ۽ نه تو کان ڇندا.

انهي وچ ۾ ويچارِي شاهزادي **گالچهر** ڄڻ هن
پنهنجو ٺيلو پکي وري نه ٿو، ٿڌن ٿاڇي ٻڌي
ٿيس. خبر نه پئي پيس ته ڇا ٿيس ۽ جيئرو آهي
يا نه. ڪڏهن اهڙا به پئي شڪ پيس ته هن مٿان
پنهنجي دل لاهي ڇڏي آهي. ويچارِي ٿاڇي
غمر ۾ هريءَ وٽ سڌ ڪرڻ وارو بيت پڙهندي
رهي، پر پکيءَ مٿن ڪونه ٿيڪاريو. کائڻ پيئڻ
ڇڏي ٿنائين ۽ بيمارن وانگي پئي گذاريائين.

ايتري ۾ بادشاهت منجهه گهڻي ڦير گهير پئجي
وئي. **گالچهر** جو پيءُ ٻڌو بادشاهه بيمار ٿي پيو.
گهڻائي علاج ڪيائون، ته به نه چٽو ۽ نيم مري ويو.
وزيرن ۽ ميران سڀني گڏجي صلاح مشورت
ڪري اهو ٺهراءُ ڪيو ته سندس ڌيءُ **گالچهر**
بيگم کي بند مان ڪڍي تخت تي وهاڙجي،
جو اها حقدار وارث آهي.

انهي ڪري راڻي ٿاڇي ڪاوڙي ۽ وزيرن

اميرن کي ۽ مکياڻين ۽ اڃا ۽ سڃاڻيو ڳالهائين ۽
 چيائين ته ”او هاڻجو ڪو به هن ڪم ۾ واسطو
 ڪونهي.“ تنهن تي هو سڀ چڙيا ۽ مخصوص ڪري
 ڪاهي محلات ۾ آيا ۽ هنڪي سنڪسار ڪري ماري
 وڌائون. سندس ڌيءَ مڪبوءَ به باڏو ۽ کان
 پڇي پڊهنجي دين جي ماءُ هم لقا ڀريءَ وٽ وئي.
 اميرن وزيرن **گلچهر بيگم** کي بيماريءَ
 جي حالت ۾ کڻي محلات ۾ آندو ۽ زور
 ڪري تخت تي واريائونس ۽ سندس
 مڙهي تي چٽ رکيا ڏون. طبيب حڪيم
 گڏي ڪري سندس علاج ڪيائون. نيٺ ٿورو
 ٿورو ٿي هو ۽ چڱي پلي ٿي. پوءِ ڪي ڏها
 وزير حڪومت ملائڻ لاءِ واري پاڻ پڊهنجي
 پيلي پکيءَ جي ڳولاءِ سفر تي نڪتي. تمام
 قيمتي جواهرن جي هڪڙي ٿيلهي پاڻ سان
 کڻيائين ۽ پوءِ اڪيلي نڪري پيئي ۽ ڪنهنڪي به
 ڪين ڏٺائين ته ڪهڙي پاسي ٿي وڃان.

باب يارهون۔ دلفریب شاه وري ماڻهو ٿو ٿئي.

دلفریب شاه جو چيڪو چا وگر دوست

هو، تنهن کي ايتري طاقت ڪانه هئي، جو چيڪي

هم لقا پري ڪيو هو، تنهنکي ڦيرائي بي اثر ڪري،

نه ته جيڪر هو پنهنجي دوست کي مدد ڪرڻ

۾ ڪين گهٽائي ها. تنهنڪري هن ارادو ڪيو

ته پاڻ پري وٽ وڃي ۽ ڪوشش ڪري ته من

ڪنهن رستي بادشاهه ڦري پنهنجي اصلي صورت ۾

اچي. ان موجب هو پنهنجي ڌيڏرن واري گادي

ٿيار ڪرائي چڙهي انهي جي محڪلات ۾ ويو. اتفاق

سان شاهزادي محبوب به انهي مهل ساڻس ويٺي

ڳالهايو.

پري هنجي چڱي مرحبا ڪئي ۽ پڇيائيندس

ته ”ادا، جيڪو ڪم هجڻي، سو آءُ ڪريان.“

هن چيو ته ”ادي، آءُ هڪڙي دوست لاءِ آيو آهيان،

جو بادشاهه آهي ۽ تو انهي سان ظلم ڪيو آهي.“

پري چيو ته ”آءُ سمجهان ٿي ته دلفریب شاه

لاءِ ٿو چوڻ. پر انهي تي منهنجي ڪاوڙ آهي.

چيسين هو مڻهندي ڏين جي ڌيءَ مڪبوءَ بانوءَ
سان شادي نه ڪندو، تيسين آءٌ تنهندي مرضي
رکي نه سگهنديس.

آخر هنن ڀاڱو ڀاڱو ڪيو ته شاهزادي دلفريب
شاه جي محلات ۾ رهي ته هو کيس آڻي پيو
ڏسي. پوءِ ڀاڱ ۾ ڀاڱهي ٺهي ويندا ۽ شادي
ڪندا. ايتري ۾ بادشاهه پنهنجي اصلي صورت
۾ رهندو، پر پوءِ جي هن شادي نه ڪئي ته وري
هو نيلوپکي ٿي پوندو.

ان موجب پريءَ پنهنجي ڏين جي ڌيءَ کي
عمديون پوڻ شاڪون ۽ ٻيون سوکڙيون ڏنيون ۽
پوءِ هنکي ڀاڱ سان گڏ هڪڙي ڪڇين واري گهوڙي
تي چاڙهي دلفريب شاه جي محلات ڏي رواني
ٿي. بادشاهه اڳيئي آڻي هو، مگر اڃا نيلي
پکيءَ جي صورت ۾ هو ۽ سندس دوست جادوگر
ساڻس هو.

پريءَ پنهنجي جادو جي اڪڙيءَ سان هنکي
ٿي ٽوڪرون ڏنيون ته پکي بدلجي اڳوڻو

خوبصورت جوان بادشاهه ٿي پيو. هو ڏاڍو خوش
ٿيو ۽ پر جڏهن معلوم ٿيس ته ڪهڙي شرطي
انهي حالت ۾ رهندو، تڏهن ڏکي ويو.

انهي وچ ۾ شاهزادي **گلچهر بيگم** فقيرائي

ويس ۽ پنهنجو مددگار ڪنهن ڪنهن ڪهاڻي
وارن ۾ لکايو ۽ ڪڙو ٿيلو ڪڍي ۽ ۾ وڃيو
ڪهڙي وقتي. انهي ٿيلهي ۾ جواهرات پيل هئي.
پر ماڻهن جي نظر ۾ ادا ٿيڪرن ۽ خيرات وجهڻ جي
کوڙي هئي. هو پنهنجي پياري بادشاهه جي
ڏاڏي ۾ هئي. جتي ۾ رستا گڏ ٿي سگهي هئي، اُتي
اهو ڇپ رهندو هو ۽ مٿان غلط رستو وٺي هئي
پاسي وڃي ٺڪران.

ڪڙي ٿينهن هو ۽ پاڻي جي ٻهر تي سائي
گاه تي ويهي رهي ۽ ارادو ڪيائين ته وهڪري
بت هلاڪو ڪري. انهي خيال ۾ هئي ته ڪڙي
ڪراڙي زال اُتي اچي نڪتي. لڻ تي ٿيڪ ٿيندي
آئي. جڏهن شاهزادي وٽ آئي، تڏهن چيائيندس
ته ”مڻهجي خوبصورت ڇوڪري، هتي اڪيلي

چا ويئي ڪرين ؟ ” هن ورندي ٿئي ته
 ”ڏاڏي، آءٌ درهه ۾ ڀري آهيان ماڻهن جي صحبت
 کان اڪيلائي موٽي وڃي ٿي.“ ائين چئي اچي
 رٽ ۾ پئي.

پوڙهيءَ کي مٿس ڏاڍو قياس آيو. ڏاڏي
 پيار سان هن کان سندس احوال پڇيائين.
 شاهزاديءَ پنهنجو سارو احوال هن سان ڪيو. اهو
 ٻڌي هوءُ ڪڙي ٿي بيٺي. اڳي وائيگي ٻڌي
 زال نه ٿي ٿئي، پر ڪڙي جو صورت جو ان
 زال ٿي بيٺي ۽ عمدي پوڄا ڪرڻ پيل ٿي.
 آيس. مرڪي گليچر بيگم کي چوڻ لڳي ته
 ”شاهزادي گليچر بيگم، جنهن بادشاهه جي تون
 ڳولائو آهين، سو هاڻ نيلاو پکي ناهي. منهنجي
 پيل ۾ لقا پري انهي کي وري ڦيرائي ماڻهو
 ڪيو آهي.“

پوءِ شاهزاديءَ کي درهه لاسو ٿئي چيائين ته
 ”هاڻ تون وڃي دل ڪر ۽ هن جي محلات
 ٿي وڃ هي توکي چار آنا ڏيان ٿي. جڏهن توکي

ڪنهن مشڪلات ۾ اچي ڦاسين ، ڏڏهن هڪڙو
هڪڙو آڏو ڪڍي پڇڄانءَ تہ تنهنجي مشڪلات
حل ٿي ويندي . اُميد آهي تہ تنهنجو مطلب
حاصل ٿيندو ۽ تون نيٺ پنهنجي بادشاهه کي
مليددينءَ . آءٌ ماڻهن مان نہ آهيان ، پرين مان
آهيان .“ ائين چئي هو ڪم ٿي ويئي .

باب ٻارهون - گلچهر بيگم دلفریب شاه
جي شهر ۾ .

گلچهر شاهزاديءَ اٺ ڏينهن ۽ راتيون
برابر بند ڪيو . ڪٿي بہ ڪين بيهي . نيٺ
هڪڙي ٽڪر جي پاڙ ۾ پهتي . اهو ٽڪر سارو عاج
جو هو . اهڙو آپڪرو ۽ لسو هو ، جو شاهزادي انهي
تي چڙهي نٿي سگهي . نيٺ اُتي ٽڪري لپتي
پئي . اوچتو اُٺا ياد پيس . هڪڙو ٿيلهيءَ مان
ڪڍي پکڙين تہ اُتي مان سون جون ڪليون
ڏکنيون ، جن ۾ ڪڙا لڳل هئا .

اُهي ڪڙا هٿن ۾ جهلي ڪليون ڏڪر ۾
 اڻڪائيندي هو ۽ مٿي چڙهل لڳي. نيٺ اچي
 ڏڪر جي چوٽيءَ تي پهتي. پر اُتي وري هن کي
 ٻيءَ مشڪلات ورتو. ڏڪر جي پريان سارو ميدان
 شيشي جو نظر ٿي آيو، جنهن تي هلڻ مشڪل هو
 ۽ اُهي ڪلين وارا ڪڙا ڪم جا ڪين هئا. تڏهن
 وري ٻيو آيو ڀڳائين ته انهي مان هڪڙي بندري
 گاڏي هن ڪيو ترن سان جو ٿيل ڏڪڻي، ٻا وڌي
 وڌي ٿي.

شاهزادي انهي تي چڙهي ويئي ۽ ڪيو ترن
 کي چيائين ته ”مون کي **دلفريب شاه** جي
 محلات وٽ هلي لاهيو ته آءُ اوهان جي گهڻو
 شڪر گذار ٿيندس.“ جهٽ ۾ اُتي وڃي پهتي.
 شاهزاديءَ جو منهن مٿي سان ڀريل هو ۽ سندس
 ڪپڙا ميرا هئا، تنهنڪري ڪوبه سڃاڻي نه سگهيس.
 هن ماڻهن کان پڇيا ڪئي. معلوم ٿيس ته بادشاهه
 شاهزادي **مڪبو به بانوءَ** سان شادي ڪرڻ وارو
 آهي ۽ اُهي ٻئي اُتان ٻئي ڏينهن صبح جو لنگهڻ
 وارا آهن.

گلاچهر بيگم دلفريب شاه جي شهر ۾

اما ڳالھ ٻڌي گلاچهر بيگم ڏاڍي غمگين

ٿي، ڀانڀائين ته آءُ مري وينديس. ملول ٿي
محلات جي درجي سامهون هڪڙي بهٽن جي
ڇڪ تي چڙهي واران ۾ پنهنجو منهن لڪائي ويهي
رهي. ڏکي ڪاڏئين ڏکي پيشائين، اُتي جو اُتي
ليٽي پئي ۽ ساري رات گذاريائين. جڏهن سحر
اُڀريو، تڏهن هيءُ اُتي ويهي رهي ته سگهو ئي بادشاه
۽ محبوبه بانو گڏ ٿي وئي ۽ ويٺل اچي اُتان
لنگهيا ۽ ڏاڍا خوش ۽ سٺ ۾ ٿي آيا.

اوچتو محبوبه بانو جي نظر گلاچهر تي
پئي. گھنڊ وجهي شوخيءَ مان چيائينس ته
”اڙي، تون ڪير آهين، جو اسان کي ايترو ويجهو
اچي بيٺي آهين؟“ هن ورندي ٿني ته ”آءُ
هڪڙي بهراڙي جي غريب زال آهيان ۽ تمام
پري پنڌ کان حضور جن کي عجيبي شيون
ڏيکارڻ لاءِ آئي آهيان، جي ڪم ٿيون اٿس.“
پوءِ پنهنجي ٿيلهي ۾ هٿ وجهي هر وقت اُڀر وڃي
ڪڍي ڏيکاريندڙينس، جي ڪراين تي ڪم
جا هئا ۽ جي دلفريب شاه هڪڙي ڏنا هئا.

محبوبه اهي ٿي سي چيو ته ”هي ٿاڀا سهڻا

شين جا ٿڪر آهن. وڪيڻدين؟ آءٌ تو کي

پاڻي ٿينديس. “ **گلچهر** چيو ته ”راڻي، اهي

ڪنهن جواهرِي کي ٿي ڪاريو ته اهو اوهان کي انهنجي

سڄي قيمت ٻڌائي. “ تنهنڪري **محبوبه** اهي

دلفريب شاه کي ٿي ڪاريا ۽ پڇيائينس ته هي

اوهان کي وطن ٿا يا نه؟“ بادشاهه کي اهي ٿي ڪدم

چيڪي اهڙا جواهر **گلچهر** کي ٿا هٿائين، سي

يا پيا.

ٿڌو ساهه کڻي چوڻ لڳو ته ”هنهنجو ملهه منهنجي

ساري بادشاهت جي برابر آهي. آءٌ سمجهندو

هوس ته اهڙو جوڙو هٿيار فقط هڪڙو آهي، پر هاڻ

معلوم ٿيو ته ڪو ٻيو به اهڙو ئي آهي. “ **محبوبه**

بادشاهه جي هٿان اهي وٺي **گلچهر** کان پڇيو

ته ”مائي، تون هنهنجو ڪيترو ملهه ٿي گهرين؟“

گلچهر چيو ته ”راڻي، اوهين انهنجو ملهه ٿي

ڪين سگهندؤ. ليڪن هڪڙي شرطي آءٌ

اهي ٿينديس. “

محبوبه پڇيو ته ”اهو ڪهڙو شرط آهي؟“
 گلچهر چيو ته ”باد شاه جي محلات ۾ جيڪو پڙ لائن
 وارو ڪمرو آهي، تنهن ۾ مون کي هڪڙي رات سمهڻ
 جي اجازت ڏيو ته پوءِ انهيءَ عيوض آءٌ هي
 فيروزا اوهان کي ڏينديس.“ **محبوبه** کلي چيو
 ته ”ڇڳو، قبول آهي.“ ۽ ڏاهر ڏاڍي خوش ٿي
 ته مون اهي جو اهر ڏاڍا سستا ورتا آهن.

باب تيرهون - عاقبت بخير.

جڏهن دلفريب شاه نيلو پکي هو، تڏهن
 ڳالهين ڪندي **گلچهر بيگم** کي چيو هئائين ته
 ”تنهنجي محلات ۾ زمين جي اندر هڪڙو
 قهڙو خانو آهي، جنهن کي پڙ لائن وارو ڪمرو سڏيندا
 آهن.“ انهيءَ اهڙي هڪڙي طلسمي حڪمت
 رکيل آهي، جو جيڪو اهي جاءِ ۾ فقط سس ٽس
 ڪندو، ته اها به بادشاهه کي تنهنجي سمهڻ واريءَ
 جاءِ ۾ پئي پڌل ۾ ايندي.

شاهزادي **محبوبه** جي حڪم موجب رات
 جو **گلچهر بيگم** کي پڙ لائن واري ڪمري

۾ وٺي ويا . هڪي اُتي ڇڏي ۽ ڊڄندي ڪري
 ماڻهو هليا ويا . ٿڌن هن هو ۽ وڏي آواز چوڻ لڳي
 ته ”اي ٻيو فاطمه ظاهر ٿيلا پکي ، تو پنهنجو انجام
 پورو نه ڪيو . تو مونکي و ساري ٻي زال سان
 محبت رکي آهي . هي فيروزا تو مونکي ٿڌا
 هئا ، تن به تو کي منهنجي ياد ڪيري نه ٿياري .“
 ساري رات هو واري سان ڳالهائيندي ۽
 رڻدي رڻدي رهي . ڪن نوڪرن انهي
 ڪمري مان آواز ايندو ٻڌو هو ، تن هڪٻو به
 کي ٻڌايو . انهي جي پڇڻ تي **گلچهر**
 چيو ته ”مون رات ٿاڻي ڪمري ۾ ٿڌي
 آهي ۽ ساري رات خواب ٻڌي لڌم ۽ ٿڌم ۾ پئي
 بڻايس . پر دلفريب شاه کي هنجو آواز اصل
 ٻڌڻ ۾ نٿي آيو ، جو **گلچهر** جي جدائيءَ ۾ بي آراميءَ
 ۽ بي خوابيءَ جي ڪري نوڪرن جي دوا ڪرائي
 ڇڏيندا هئس ، جنهنڪري هو تمام گهاٽي ٿڌ
 ڪندو هو .

ٻئي ڏينهن **گلچهر** کي ٿاڻو انتظار ٿيو ، جو
 ڇاٽائين ته جي بادشاهه ٻڌو ته به سندس ڪا پڇا

ڪانه ڪيائين ۽ جي نه ٻڌائين ته پوءِ ڇا ڪري .
 ٻي اهڙي شي به ڪانه هيس، جنهن جي ڏيڻ تي
 هو وري به انهيءَ جاءِ ۾ سمهي . اهڙي وقت هن
 کي آنا ياد پيا . هڪڙو ڪڍي پڳائين ته انهيءَ مان
 هڪڙي سونِي گاڏي نڪتي، جنهن ۾ ساوا
 ڪوٽا ٻڌل هئا ۽ هڪڙو ٻار هو ڪوٽو گاڏي واپس هو .
 گاڏيءَ ۾ چار گُڙيون ويٺل هيون، جي مڙي
 سان ٺڄي ٿي سگهيون . انهن جو عجيب ٺاڇ
 ڏسي شاهزادي ڏاڍي خوش ٿي . اُهي اڪائي
 شام جي لاءِ منتظر ٿي ويهي . جڏهن هڪٻو به
 شاهزادي هوا خوريءَ لاءِ گهرڻ نڪتي . ڏٺو هن هن
 جي اڳيان **گلچهر** گاڏي کڻي ڇڏي . ڪوٽا
 گاڏي ڪاهيو پئي ويا ۽ گُڙيون انهي ۾ پئي ٺڄيون .
 هڪٻو به اُدا گاڏي ڏسي حيران ٿي وئي . اڳي
 وانگي چيائيندس ته ”ڇو ڪري، انهي جي قيمت
 وڌندي؟“ **گلچهر** چيو ته ”انهيءَ لاءِ به آءٌ
 پڙ لائن واريءَ جاءِ ۾ هڪڙي ٻي رات رهڻ
 ٿي گهران.“

محبوبه اها ڳالهه به قبول ڪئي ۽ گلچهر

رات وڃي ساڳيءَ جاءِ ۾ ٿي. انهي رات به
گهڙيون ئي پيار جون ڳالهيون آهستي آهستي
بادشاهه کي چيائين، پر بادشاهه دوا جي نشي ۾ هو،
تڏهڪي اهي ڳالهيون به ٻڌڻ ۾ نه آيون. صبح جو
نا اُميد ٿي ۽ سارو ڏينهن ڳڻتيءَ ۾ گذاريائين.
وري به رهيل آندو پيڇڻو پيس. انهي پيري آني
مان ڪرڪابي ٺڪتي، جنهن ۾ ننڍا پکي
ڪباب ٿيل هئا، پر عجب جي ڳالهه اها ته انهيءَ
حالت ۾ به انهن پکين مٿيون مٿيون ڏوليون پئي
ڪيون.

گلچهر ڏاڍي خوشيءَ مان اها رڪابي ڪڍي
محبوبه شاهزاديءَ کي ڏيڻ جي لاءِ وٺي. هڪڙي
نوڪر چيس ته ”ماڻي چري، تون رات جو اهڙو هل ٿي
ڪرين، جو جيڪڏهن بادشاهه نندجي دٻا نه وٺندو هجي
ته جيڪر تون سندس سکر ڦٽائين.“ گلچهر چيو
ته ائين ناهي ۽ آءٌ بلڪل آواز ڪو نه ڪندس.
اوھين اڄ رات آزمائي ڏسجو. بادشاهه کي دوا

بلڪل نه ٿيو. ٿو سو ته سمهي نندڙ ڪري ٿو يا نه.
جي ائين ڪندؤ ته آءُ توکي هي موٽي انعام
ڏيندس. ” ائين چئي هن ٿيلهيءَ مان موٽين
جو ٻڪ ڀري هڻڪي ڏنو.

نوڪر ڏاڍو خوش ٿيو ۽ ائين ڪرڻ جو انجام
ڪيائين. اندران شاهزاديءَ **مڪبو** به ڏڪري
آئي ته رڪابيءَ وارا پکي ڳاڙڻ لڳا. انهن مان
هڪڙي چيو ته ”مون کي چار پيسا ڏي ته آءُ توکي
تڏهندجو نصيب ڏڏايان.“ ٻئي پکيءَ چيو ته آءُ
طبيب آهيان ۽ ڪا به بيماري چٽائي سگهندس.
”هي ٻڌي **مڪبو** به حيران ٿي وئي. چيائين ته
”هي ته هنن ڪوئن کان به عجيب آهن.
اها ڪباب واري رڪابي آءُ ضرور وٺندس.
ڪيتر وٺندڙين؟“ **گلچهر** چيو ته ”وري به
پڙ لائن واري ڪمري ۾ سمهندس.“ هن چيو ته
”قبول. هان هيءَ مهر به اٿئي، جو اها شي
مون کي ڪهڻو پسند آهي.“

جڏهن رات ٿي، تڏهن **گلچهر** وري به
انهي تهخاني ۾ آئي، ۽ جڏهن هاڻو ماڻو ٿري،

تڏهن آهستو چوڻ لڳي ته ”ظالم د لغريب شاه،
 تنهندي منهن ٽس لاءِ مون ڪيترا نه ڪشالا
 ڪيا آهن، ته به مون کي ڪي به حاصل نه ٿيو آهي
 ۽ هو ڪوڙي محبوس تو سان خوش راس آهي.
 جڏهن تون نيلو پکي هئين، تڏهن مون چيڪي
 تو سان پلايون ڪيون، سي ته تو کي بلڪل ياد
 ناهن. انهي وقت مون سان ڪهڙا ڪهڙا انجام
 ٿي ڪيا. آهي ڪي ياد اٿئي؟ آءُ هتي ته خاني
 ۾ اچي پئي آهيان.“

هن پيري بادشاهه ننڊ ۾ ڪين هو، جو نوڪر دوا
 ڪا نه ٿي هيس. تنهنڪري هن ڪدم گلچهر
 جو آواز ٻڌو. پوءِ حيران ٿيو ته اها ميرن ڪهڙن
 واري بهراڙي جي زال گلچهر ڪيئن هوندي؟
 ٽڪر ٻڪر ۾ اُٿي انهي ڪمري ۾ آيو. ٽس سان
 انهيڪي سڃاڻين، جو هو هال سفيد ريشمي
 پوشاڪ ۾ هئي ۽ نهايت حسين ٽس ۾ پئي آئي ۽
 مير ڪهڙا لاهي ڇڏيا هئاين.

پئي هڪ پئي ڪي ته اچي پيار سان گڏيا ۽
 ڪيتريون ئي ڳالهون پاڻ ڪيائون. اڃا هو

ما ته بادشاهه جو جادو ڪرڻ وٽ محلات ۾
 ٿيڻ لڳا. انهي ڀيريءَ کي پاٽسان وٺيو آيو، جڏهن **گلچهر**
 کي اهي آڻا ڏنا هئا. انهن **دلفريب شاهه** کي
 ٻڌايو ته ”اسان کڏ جي **گلچهر** جي فائدي ۾
 بندوبست ڪيو آهي. هاڻي تون به لقا ڀريءَ
 جي ڪاوڙ کان نه ڇڄ.“

اتي **محبوبه** به لنگهي آئي. بادشاهه جي
 پاسي کان شاهزادي **گلچهر بيگم** بيٺل ڏسي
 حيران ٿي وئي. پهريائين ته هنکي گهٽ وڌ
 ڳالهائين ته ايتري ۾ ڀريءَ جادو جي لڪڙي
 ڪڍي انکي ڦيرائي کانءُ ڪري ڇڏيو، جو ڀريءَ
 مان اڏامي ويو ۽ وري ڏسڻ ۾ ڪونه آيو. پوءِ
 ته سگهو ئي **دلفريب شاهه** ۽ **گلچهر** شادي
 ڪئي ۽ ٻنهي خوش گذارڻ لڳا.

عالم مشهور ڪتاب

ٻڌميل ماڻهون جو انهيءَ ويچار ۾ آهن ته ٻيو
 ٻڌن ۽ ڏين جي دماغي ۽ دلي قوت وڌائڻ لاءِ ڪيئن نفعي
 هوندي ئي کان ڪهڙا ڪتاب ڏجن تنهن لاءِ هي دنيا
 جا مشهور ساهتي ڪتاب سنڌي ۾ آندا ويا آهن. هي
 ڪتاب هر گهر ۾ هئڻ گهرجن ۽ هر ٻار کي پڙهڻ گهرجن.

- ٽالو ڪتاب جو اصل لکيل ترجمون ڪيل ملهه
- ۱ - زئونني - لارڊ لٽن - پروفيسر گد واطي ۱-۰-۴
 - ۲ - هئمايت - شيڪسپير - چينمل پرسرام ۱-۰-۴
 - ۳ - حسابي حساب - " " ۱-۰-۸
 - ۴ - دڪي انسان - وڪٽر هيوگو - پروفيسر گد واطي ۱-۰-۱۲
 - ۵ - يورپ جوئي - ايدو ورڊ آرئولڊ - چينمل پرسرام ۱-۰-۲
 - ۶ - سون ورنينون دليون - ايدر - علاء چنڊ امرڌ نومل ۱-۰-۱
 - ۷ - رگهو ونش - ڪاليداس - آچار ڀر گد واطي ۱-۰-۱
 - ۸ - مالوڪا ۽ اگنمتر - " " ۱-۰-۵
 - ۹ - اُروشي - " " ۱-۰-۵
 - ۱۰ - ايسٽ لن - مسز هيغري ووڊ - ليلا رام ولائٽ راءِ ۱-۰-۱
 - ۱۱ - مونا وانا - مئٽرلنڪ - چينمل پرسرام ۱-۰-۳
 - ۱۲ - رچ روسٽ وڊوا - چيڪاف - " ۱-۰-۳
 - ۱۳ - ٻڌل پيڙي - رابينڊر نات ٿاگور - " ۱-۰-۳
 - ۱۴ - ٻال هتيا - ٿالستاءِ - " ۱-۰-۲
 - ۱۵ - ٻاراڻيون ٻوليون - پروفيسر نارائڻ داس ۱-۰-۱۲

ستار بوڪ شاپ

ٻنڌ و آشرم - حيدرآباد سنڌ ۵